

Kamercommissie Financiën
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Tevens per e-mail: cie.fin@tweedekamer.nl

8336-DM

Rotterdam, 9 november 2020

Betreft: Notitie Fiscaal Verdragsbeleid over artiesten en sporters (art. 17 OESO MV)

Geachte dames, heren,

Op 21 september jl. heeft de Staatssecretaris van Financiën met een Kamerbrief geantwoord op uw vragen inzake de nieuwe Notitie Fiscaal Verdragsbeleid (NFV) 2020. Ik wil hierop reageren en dan met name op het aparte onderdeel over artiesten en sporters, die worden genoemd in art. 17 OESO Modelverdrag.

Naar ik heb begrepen bespreekt u de NFV verder met de Staatssecretaris in uw Algemeen Overleg van 19 november a.s.. Naar ik hoop kunt u een beter beleid voor elkaar krijgen dan nu op tafel ligt.

In de bijlagen stuur ik u enkele stukken:

- Mijn reactie van 15 juni jl.
- Artikel in het Weekblad voor Fiscaal Recht van 16 juli jl.
- Kamerbrief van Staatssecretaris van 21 september jl. met genummerde punten
- Ierland: answers on Parliamentary Questions

Drie hoofdpunten wil ik bespreken:

A. Antwoorden op Kamerbrief

Zie hiervoor de volgende pagina's.

B. Geen art. 17 in nieuw belastingverdrag met België

Een mooie test is de lopende bespreking met België over een nieuw belastingverdrag. Inmiddels heeft België een volwaardige federale regering heeft, dus dat verdrag kan worden afgerond, want op ambtelijk niveau zijn alle aspecten al voorbesproken, zoals de wenselijkheid en noodzaak van art. 17 voor artiesten en sporters.

- België heeft geen art. 17 opgenomen in het verdrag met buurland Frankrijk en dat bevat prima.
- Het kan ook niet gaan om de drie redenen van de OESO van 2014, zie onderdelen 4 en 6 van mijn artikel in het Weekblad voor Fiscaal Recht, want die spelen tussen België en Nederland in het geheel niet.
- In het huidige verdrag staat al een uitzondering in art. 17 lid 3 voor artiesten en sporters die voor meer dan 30% gesubsidieerd worden, maar waarom deze willekeur tussen wel en niet gesubsidieerd.

Goede redenen om met België een nieuw verdrag zonder art. 17 af te spreken en daarmee het voornemen van de Notitie Fiscaal Verdragsbeleid NFV 2011 waar te maken. Dan gelden de andere verdragsartikelen normaal voor artiesten en sporters.

Of als alternatief een drempel van bijv. € 25.000 p.p. per jaar + een beperkte uitleg van art. 17, lid 2, zoals in de Belgische en Nederlandse belastingverdragen met de Verenigde Staten (bedrag geïndexeerd).

C. Ontwikkelingslanden

Opvallend is dat Ethiopië (2012) en Irak (2019) meewilden met de Nederlandse wens om art. 17 uit het belastingverdrag te laten. Dat komt omdat dit in het belang is van dergelijke ontwikkelingslanden, want hun artiesten en sporters kunnen veel meer in Nederland verdienen dan andersom. Als Nederland dan afziet van belastingheffing kan het ontwikkelingsland zelf volledig belasting heffen.

Voorbeelden zijn marathonlopers en wereldmuziekartiesten. Als Nederland 20% belasting zou heffen, zou het ontwikkelingsland verrekening met de eigen belasting moeten geven. Dan zou er weinig belastingopbrengst overblijven in het ontwikkelingsland.

Andersom zullen Nederlandse artiesten en sporters weinig kunnen verdienen in ontwikkelingslanden, dus zal het ontbreken van bronbelasting daar weinig kosten.

Dus als Nederland ontwikkelingslanden wil helpen, dan moet het hun actief aanbieden te willen afzien van art. 17 voor artiesten en sporters. Dat kost Nederland erg weinig belastingopbrengst, maar levert die landen juist relatief veel op.

Naar ik hoop kunt u zich verder inzetten om de belastingproblemen voor artiesten en sporters met buitenlandse optredens te verhelpen én te voorkomen dat Nederland opnieuw de belastingheffing van buitenlandse artiesten en sporters gaat invoeren.

Gaarne verneem ik van u. Ik ben bereikbaar op dmolenaar@allarts.nl, 010-4363555 en 06-22446230.

Met vriendelijke groeten,

Dr. Dick Molenaar

molenaar

BIJLAGE

ARTIESTEN EN SPORTERS – ARTIKEL 17 BELASTINGVERDRAGEN

Reactie op de Kamerbrief van 21 september jl. inzake Notitie Fiscaal Verdragsbeleid:

1. Voorbeelden van andere landen zonder bronheffing

Vreemd dat het Ministerie van Financiën geen voorbeelden kent. Dat zijn namelijk:

- Denemarken en Ierland hebben geen bronheffing voor buitenlandse artiesten en sporters. Zie bijlage voor uitlatingen door Ierse Minister van Financiën in parlement. Ierland wil de bronheffing niet omdat deze te bewerkelijk is en te weinig oplevert. De btw-opbrengst is voldoende voor Ierland.
- België en Frankrijk hebben géén art. 17 in hun belastingverdrag, maar passen de normale regels voor werknemers en zelfstandigen toe op hun artiesten en sporters.
- Het Verenigd Koninkrijk geeft buitenlandse artiesten en sporters een belastingvrij bedrag van £ 12,000 p.p. per jaar (personal allowance).
- De Verenigde Staten heeft een drempelbedrag in zijn belastingverdragen staan, namelijk \$10,000 met Nederland (1992), \$20,000 met België (2006), net als met de VK en Duitsland, en \$30,000 in hun eigen Modelverdrag (2016).

2. Verschil nieuwe aanpak – huidige aanpak

In 2011 heeft Nederland besloten te gaan afwijken van art. 17 OESO MV door voortaan woonstaathet na te streven. Andere landen willen dat vaak niet, maar dat is nog geen reden om het beleid te veranderen.

Ook bij andere onderwerpen wijkt Nederland af van de OESO-lijn, zoals bijv. bij art. 18 inzake pensioenen. Het kan dus wel, als je maar wilt. Blijven volhouden !

3. Herinvoeren belastingheffing van buitenlandse artiesten en sporters

De Nederlandse vrijstelling voor buitenlandse artiesten en sporters werkt prima en moet daarom behouden blijven. Weinig administratieve lasten en nauwelijks gemis van belastingopbrengst. Die artiesten en sporters betalen gewoon belasting in hun woonland.

4. Meer mogelijkheden in het Commentaar op art. 17 OESO MV

Gaat Nederland nu echt werk maken van een drempelbedrag voor artiesten en sporters in nieuwe belastingverdragen? Bijvoorbeeld € 25.000 p.p. per jaar? Direct toepasbaar?

En gaat Nederland ook de andere officiële mogelijkheden van het Commentaar op art. 17 OESO MV zoveel mogelijk benutten? Zoals:

1. Kostenaf trek, direct bij het optreden of de wedstrijd
2. Vrijstelling voor gesubsidieerde artiesten en sporters, maar met lager percentage
3. Vrijstelling voor werknemers, dus art. 15 laten voorgaan op art. 17
4. Beperkte toepassing van art. 17, lid 2
5. Vrijstelling voor algemeen nut beogende instellingen (ANBI's)

Sommige mogelijkheden staan al in sommige belastingverdragen, zoals met de Verenigde Staten, Frankrijk en Canada. Dus het kan heel goed en daarom kan Nederland toezeggen om zich in te zetten voor alle punten in nieuwe belastingverdragen.

5. Meereizende werknemers

Het antwoord van de Staatssecretaris van Financiën laat zien dat hij niets weet van de praktijk van artiesten en sporters. Meereizende werknemers worden namelijk nagenoeg altijd in de buitenlandse bronheffing betrokken, want de landen van de optredens heffen één percentage van de brutogage. Zoals Duitsland 15,825%, België 18%, Oostenrijk 20%, Italië 30%, VK 20% en VS 30%.

Soms is het mogelijk om kostenaf trek toe te passen, zoals in België, Duitsland, VK en VS, maar dat is een tijdrovende en dus kostbare procedure, die vaak voor één of enkele optredens niet lonend is. En ook als het wel kan, zijn slechts de directe variabele reis- en productiekosten aft te trekken, maar niet de salariskosten van meereizende werknemers die het hele jaar in dienst zijn.

6. Hoogte drempelbedrag

Het Amerikaanse Model Tax Convention van 2016 adviseert een drempelbedrag van \$30,000 (= ca. € 25.000) p.p. per jaar. De OESO heeft de 15.000 IMF Special Drawing Rights (= € 18.000), maar die dateert alweer van 2014, dus mag in 2020 door de inflatie al wel € 22.000 p.p. per jaar zijn.

Om gelijk te zijn met Amerika is een drempelbedrag van € 25.000 de beste keuze.

7. Grens van 50% subsidie voor vrijstelling

Alleen enkele grote orkesten worden nog voor meer dan 50% gesubsidieerd door de overheid, maar verder niemand. Sowieso geen enkele sportorganisatie, dus voor sporters is dit een inhoudsloze vrijstellingsmogelijkheid. Maar ook artiestengezelschappen hebben meestal minder subsidie.

De grens van 30% in art. 17 belastingverdrag met België werkt een stuk beter voor artiestengezelschappen.

Veel nuttiger is de vrijstelling voor ANBI's van art. 18, lid 3 belastingverdrag met Oostenrijk. Vooral artiestengezelschappen kunnen dit goed gebruiken.

8. Fiscaal-administratieve verplichtingen

Alleen artiesten en sporters uit niet-verdragslanden vallen nog onder de Nederlandse belastingheffing van art. 5a en 5b Wet LB. Het gaat dan met name om de wereldmuziek van artiesten uit Afrikaanse, Aziatische en Zuidamerikaanse, dus ontwikkelingslanden. De organisatoren van die optredens zijn vaak professioneel, dus weten wel wat ze moeten doen. Wij vragen ca. 40 kostenvergoedingsbeschikkingen (KVB's) per jaar aan voor dergelijke artiestengezelschappen. De Belastingdienst geeft ca. 100 KVB's per jaar af voor dergelijke optredens.

Als er toch 20% belasting betaald moet worden is dat pijnlijk voor deze artiesten uit ontwikkelingslanden. Daarom is het begrijpelijk dat juist Ethiopië (2012) en Irak (2019) art. 17 uit hun belastingverdragen met Nederland hebben weggelaten.

9. Geen Burgerservicenummer

Inderdaad hebben buitenlandse artiesten en sporters gelukkig geen Burgerservicenummer nodig voor hun optredens in Nederland. Dat zou het anders wel heel erg gecompliceerd maken.

10. Negatieve financiële gevolgen

Deze cijfers kunnen wel geschat worden. De Belgische belastingheffing van buitenlandse artiesten en sporters was 16 tot 22 miljoen euro per jaar (zie bijlage bij deze brief van 15 juni jl.), hetgeen omgerekend naar Nederland ca. 32 miljoen euro per jaar is. Mijn inschatting is dat de helft hiervan onverrekenbaar is, dus 16 miljoen euro per jaar. Op macroniveau is dit erg weinig, de Nederlandse staatsbegroting merkt hier niets van, maar voor de individuele Nederlandse artiesten en sporters kan het wel veel geld zijn, oplopen tot 10% - 20% van hun inkomen. Daarom is het belangrijk dat Nederland dit probleem serieus aanpakt.

11. Inbreng in internetconsultatie van 2018 en gesprek in 2019

In 2018 hebben veel artiesten- en sportersorganisaties een inbreng gedaan bij de internetconsultatie. Iedereen wilde dat Nederland zou blijven streven naar het weglaten van art. 17 uit nieuwe belastingverdragen én de Nederlandse vrijstelling voor buitenlandse artiesten en sporters zou behouden. Dat is in het gesprek van april 2019 op het Ministerie van Financiën nog eens benadrukt.

Het antwoord van de Staatssecretaris is daarom volledig onjuist: "Mede als gevolg hiervan wordt in de NFV 2020 een andere beleidslijn voorgesteld. De inbreng en zorgen van belanghebbenden zijn nadrukkelijk meegewogen in dit proces. Tevens zijn voorstellen van belanghebbenden onderdeel van het voorgestelde nieuwe beleid."

De inbreng en zorgen zijn niet meegewogen en de voorstellen van belanghebbenden zijn geen onderdeel van het voorgestelde nieuwe beleid. U wordt verkeerd geïnformeerd.

12. Mismatch tussen team en sporter (en gezelschap en artiest)

Meestal komen de buitenlandse inkomsten eerst toe aan het team of gezelschap en worden daarna deels doorbetaald aan de sporters of artiesten. Het standpunt van het Ministerie van Financiën is dat dan alleen het team of gezelschap recht heeft op voorkoming van dubbele belasting en niet de sporters of artiesten.

Tegen de genoemde uitspraak Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 3 juni 2020, ECLI:NL:GHARL:2020:4220 heb ik cassatie bij de Hoge Raad aange tekend. Die heeft hierover inmiddels een Conclusie gevraagd aan de Advocaat-Generaal.

De uitspraak van het Gerechtshof en het standpunt van het ministerie zijn in strijd met drie uitspraken van de Hoge Raad van 9 februari 2007, BNB 2007/142-144. Met art. 17

van de belastingverdragen wordt namelijk het inkomen van de artiest of sporter uit de persoonlijke werkzaamheden belast, dus moet hij/zij ook persoonlijk voorkoming van dubbele belasting krijgen. Dat inkomen is volgens art. 17, lid 2 ook belast als het aan een ander dan de artiest of sporter wordt betaald, maar dat doet niet af aan het recht op voorkoming van dubbele belasting.

Het restrictieve standpunt van het Ministerie van Financiën leidt tot dubbele belastingheffing bij alle sportteams en artiestengezelschappen met buitenlandse belasting. Vaak zijn die teams of gezelschappen vrijgesteld van vennootschapsbelasting of betalen ze weinig belasting door het lage Vpb-tarief, de buitenlandse belasting blijft nagenoeg onverrekend als niet ook de artiesten en sporters voorkoming kunnen krijgen.

Het Ministerie heeft hier een mogelijkheid om artiesten en sporters tegemoet te komen, maar laat dat onbenut. Dat is teleurstellend.

13. Grote sporttoernooien

In andere landen gaat het als volgt met grote sporttoernooien: de nationale wet kent een belastingheffing van buitenlandse artiesten en sporters die gedurende het jaar komen optreden, bijv. Frankrijk 15%, VK 20%, Duitsland 15,8%. Maar als de mogelijkheid bestaat om de Olympische Spelen (VK – 2012), het EK Voetbal (Frankrijk – 2016) of de Champions League finale (Duitsland – 2015) te organiseren, dan wordt een tijdelijke belastingvrijstelling afgesproken voor het betreffende toernooi.

Dat is pas echt oneerlijk: normaal artiesten en sporters wel belasten en de problemen van dubbele heffing laten ondervinden, maar bij zo'n groot toernooi een vrijstelling geven. En zo gaat Nederland dat ook doen als hier de belastingheffing voor buitenlandse artiesten en sporters weer zou worden ingevoerd.

14. Gelijk speelveld

Er zijn geen goede redenen voor art. 17 OESO MV, zie hiervoor onderdelen 4 en 6 van mijn artikel in het Weekblad voor Fiscaal Recht. De OESO-lidstaten houden krampachtig vast aan een oneerlijke belasting. Nederland moet blijven volhouden dat het géén art. 17 in zijn belastingverdragen wil.

15. Voorkomen van dubbele of geen belasting betalen

De Staatssecretaris van Financiën heeft gelijk dat geen belasting betalen door artiesten en sporters bijna niet voorkomt. Dit is mede omdat in nieuwe belastingverdragen telkens de verrekeningsmethode ter voorkoming van dubbele belastingheffing wordt afgesproken.

Maar helaas biedt de Staatssecretaris voor het voorkomen van dubbele belasting weinig tot geen mogelijkheden. Ja, de drempel van ca. € 20.000 p.p. per jaar in nieuwe verdragen, maar niets om zelf in Nederland te doen. Ik heb hiervoor in punt 7 van mijn brief van 15 juni jl. aan uw commissie de volgende eenzijdige mogelijkheden van Nederland genoemd:

- a. Zowel het sportteam/artiestengezelschap als de sporters/artiesten individueel verrekening van bronbelasting laten toepassen (net als bij de vrijstellingsmethode)
- b. Compensatieregeling eenzijdig geven voor alle landen, net als nu voor België en Duitsland
- c. Verrekening van buitenlandse bronbelasting toepassen als Nederlandse voorheffing.

16. Aansprakelijkheid

Deze aansprakelijkheid staat inderdaad zo in de Invorderingswet. Als de Nederlandse belastingheffing van buitenlandse artiesten en sporters weer zou worden ingevoerd gaat dit weer een aanzienlijk risico worden. Een extra reden om dat niet te willen.